

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 และมาตรา 30 ให้ความสำคัญกับการนำวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ได้นอกจากนี้ สถานศึกษา ควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 23 - 29)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นโดยตรง มุ่งสนองความต้องการของท้องถิ่นและให้ทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำงานเป็นทีม ได้แสดงออกอย่างอิสระ โดยการทำให้โครงการ เป็นผู้ปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมทุกกระบวนการ และทุกกิจกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยการให้ความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้ ครูผู้สอนจะต้องเป็นกลไกในการจัดการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องมีศักยภาพในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้น เมื่อกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของครูก็ควรเปลี่ยน ไปด้วย เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ครูจึงจำเป็นที่ต้องมีการคิดค้นหาวิธีการและทดลองใช้เทคนิคใหม่ๆ โดยครูสามารถนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพราะการวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความจริงอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน

การเรียนการสอน และช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของครู ดังคำกล่าวของพระธรรมปิฎก ที่ว่าชีวิตที่ดีเป็นชีวิตแห่งการศึกษา การวิจัยจึงเป็นส่วนสำคัญของการศึกษา เพราะการวิจัยจะก่อให้เกิดปัญญา การวิจัยนั้นจึงเป็นส่วนสำคัญของชีวิตของเรา ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมในสังคมเท่านั้น (กรมวิชาการ. 2542 : 1 - 2)

การวิจัย ดูเหมือนเป็นคำที่สร้างความรู้สึกว่าเป็นเรื่องยาก ครูไม่สามารถทำได้ แต่โดยสภาพความเป็นจริง การวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) ไม่ใช่สิ่งที่แปลกแยกไปจากบทบาท หน้าที่ที่ครูปฏิบัติอยู่ ครูเองเป็นบุคคลที่ต้องทำการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัย ก็คือ ครูผู้สอน การวิจัยในชั้นเรียน จะเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพการณ์ที่ผู้วิจัยประสบอยู่ จากนั้น ทำการศึกษา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ สำหรับผลที่ได้คือ การปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การที่ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนจึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนนั้น มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อปรับปรุงสภาพ การปฏิบัติงานของผู้วิจัย ดังนั้น ครูผู้สอนควร ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งจะส่งผลให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สามารถจะแก้ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพราะครูนั้น เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียน จึงจำเป็นต้องรู้และเข้าใจสภาพการจัดการเรียนรู้ที่แท้จริง (กรมวิชาการ. 2545 : 2 - 3)

ด้วยเหตุที่การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันเป็นครั้งๆ ไป เป็นการวิจัยปัญหาของเด็ก ในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนเฉพาะชั้น และเชื่อมั่นได้ว่า การวิจัยจะเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม การปฏิบัติการสอนของครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (บัญชา อึ้งสกุล. 2544 : 61)

การวิจัยในชั้นเรียน จึงนับว่าเป็นงานที่ทำทลายความสามารถของครูผู้สอนในโรงเรียน ดังนั้น ครอบครัวยุคใหม่ที่มีการเรียนการสอนยังมีอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ก็ย่อมมีอยู่ เช่นเดียวกัน การทำวิจัยในชั้นเรียน จึงเริ่มมาจากการคิดถึงปัญหาของครูผู้สอน แล้วเตรียมไปสู่ การปฏิบัติ สรุปผล และรายงานผลการวิจัย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยในชั้นเรียนจะสำเร็จได้ ย่อมต้องอาศัยประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน จึงต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่ทีมงานด้วยการร่วมคิด ร่วมทำ และภาคภูมิใจในความสำเร็จ อีกทั้งการเปิดใจกว้างรับรู้อัจฉริยะ และการเข้าใจตนเอง

ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้การทำวิจัยในชั้นเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (อนงค์พร สติชัยภักติกุล. 2544 : 63)

จากความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว จึงเป็นภารกิจสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนทุกคนที่จะต้องมีความรู้และมีความเข้าใจในกระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างดี แต่สภาพความเป็นจริง ในปัจจุบันพบว่า ยังมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นจำนวนมาก ที่ขาดความรู้และประสบการณ์ในกระบวนการการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงไม่สามารถดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 5)

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการดำเนินงาน รวม 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผล (กรมวิชาการ. 2542 : 7) นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ และส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ที่ได้ระบุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีการศึกษา 2546 ของนักเรียนในจังหวัดหนองคายว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ข : 2) และข้อสังเกตเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นจากการศึกษาของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 สํารวจพบว่า ในปีการศึกษา 2546 ที่ผ่านมามีข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ค : 8) จึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ประกอบกับ จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยของพุทธชัย ใจชื่น (2546 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา ความต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย และพบว่า มีการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะ ประสบการณ์การทำวิจัยเพียงพอ ไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัย ไม่รู้ขั้นตอนกระบวนการวิจัย ที่ถูกต้อง และไม่มั่นใจในการเก็บข้อมูล สำหรับสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ให้ความเห็นแตกต่างในรายละเอียด เช่น มงคล ผิวผ่อง (2548 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

กล่าวว่า สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะไม่มีความรู้ ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้ง ครูผู้สอนไม่มีเวลาเพียงพอ สำหรับพิสิษฐ์ คำโคตรสุรย์ (2548 : สัมภาษณ์) ครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยมากเพราะไม่เข้าใจขั้นตอนหรือกระบวนการของการทำวิจัยในชั้นเรียน และไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญมี ประพะวะ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น อันเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีบทบาท หน้าที่ต่างกัน อาจทำให้มีมุมมองเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน และนอกจากตำแหน่ง ยังพบว่า ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ก็อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษานั้น มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าขนาดสถานศึกษาที่แบ่งตามจำนวนนักเรียนนั้น เป็นตัวกำหนดจำนวนของบุคลากร และจำนวนของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรด้วย เช่น ผลการศึกษาของประกอบ กุฎโพธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ประกอบกับมีข้อเสนอแนะที่บ่งชี้ว่า ขนาดของสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา น่าจะมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ผลจากการศึกษาของประเสริฐชัย พิศาครมย์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของจำลอง ภูอ่าง (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา ต่อปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการส่งบุคลากรไปศึกษา ดูงาน และด้านการจัดประชุมในโรงเรียน และสอดคล้องกับประกาย บัตรีริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดของโรงเรียนและสถานภาพ ต่อการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน

ขั้นตอนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และขั้นตอนการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงสนใจทำการศึกษา เรื่อง ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา ต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัย ได้นำความแตกต่างด้านขนาดสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2) และตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา กับปัญหาตามกระบวนการการทำวิจัยในชั้นเรียน (กรมวิชาการ. 2542 : 7) มาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ตามแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้ คือ

ตัวแปรต้น (Independent Variables)		ตัวแปรตาม (Dependent Variables)
ขนาดสถานศึกษา	ตำแหน่ง	ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน
1. ขนาดเล็ก	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
2. ขนาดใหญ่	2. ครูผู้สอน	2. การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา
		3. การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
		4. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้
		5. การสรุปผล

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

(ที่มา : กรมวิชาการ. 2542 : 7)

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,498 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ก : 5)

5.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน และสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก

5.3 ตัวแปร (Variables)

5.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งบุคลากรในสถานศึกษา

- 1) ขนาดสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2) จำแนกเป็น
  - 1.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
  - 1.2) สถานศึกษาขนาดใหญ่
- 2) ตำแหน่งบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกเป็น
  - 2.1) ผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.2) ครูผู้สอน

5.3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน (กรมวิชาการ. 2542 : 7) ได้แก่

- 1) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
- 2) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา
- 3) การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
- 4) การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้
- 5) การสรุปผล

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับอุปสรรคของกระบวนการศึกษา คำนว่่า เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดการจัดการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน

6.1.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู แล้ววิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ

6.1.2 การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

6.1.3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดวิธีการหรือการสร้างนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรม

6.1.4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ หมายถึง ขั้นตอนการนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ไปใช้ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

6.1.5 การสรุปผล หมายถึง ขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้จากการนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ได้สร้างขึ้น ไปใช้ มาวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงาน

6.2 ตำแหน่ง หมายถึง บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกเป็น

6.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

6.2.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูผู้มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้ให้แก่
ผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

6.3 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนทุกแห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองคาย เขต 1 ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2548

6.4 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งขนาดสถานศึกษาตามกฎกระทรวง ที่จำแนก
ตามจำนวนนักเรียน จำแนกเป็น 2 ขนาด ได้แก่

6.4.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทุกแห่ง ที่มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 300 คน

6.4.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทุกแห่งที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

6.5 ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การมีอิทธิพลร่วมกัน หรือมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
หรือการมีผลร่วมกัน ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
และผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผน ส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน
ของสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป